

«Функциональ грамоталылык – тормыш бурычларын хэл итү өчен, кешенең гомер дэвамьнда алган белемнэрэн эшчәнлекнең төрле дайрэлэрэндэ, аралашуда һәм социаль мөнэсэбэтлэрдэ куллана белү сэләте ул»

совет һәм Россия лингвисты, психолог
А.А.Леонтьев

ФУНКЦИОНАЛЬ ГРАМОТАЛЫЛЫК

- ❖ уку грамоталылыгы
- ❖ математик грамоталылык
- ❖ табигий-фәнни грамоталылык
- ❖ финанс грамоталылыгы
- ❖ глобаль компетенцияләр
- ❖ креатив фикерләү

“Ыргытылган таш” алымын үткәру методикасы:

- Тема буенча укучы тарафыннан бер сүз бирелә. Укучылар бирелгән сүзгә төрле эпитетлар, ассоциатив сүzlәр һ.б. әйтеп чыгалар. Бу очракта бирелгән сүз суга ыргытылган таш, ә укучылар әйткән сүzlәр суда барлыкка килгән түгәрәк божралар булып күзаллана.
- Барлык әйтелгән сүzlэрнең тема белән бәйләнеше анализлана, ижади эш өчен кирәккеләре генә сайланып алына.

Нәтижәле алым

Сюжет сызыгы

Кем?	Нәрсә?	Кайчан?	Кая?	Ни өчен?

Синтез таблицасы

Текстагы төп сүzlэр яки сүзтәзмәләр	Төп сүzlәр кәргән Һезкәрләр, вакыйгалар	Бу фикер ни өчен мәһим? (уйланулар, дәлилләр)

Блум ромашкасы алымы

Гади сорәү - материал буенча булган белемнәрне камилләштерә
Ачыклачуы «эһни ничек аңладьмь?...», «эһни сезне дөрес аңладьмь?...»
Аңлатуны таләп итүче (аңлатучы) – теге эһи бу күренешларнен асылына төшендүрү (ни өчен?)
Ижади сорәү – «Алга таба нәрсә булычак? Исемнар юкка чыкса...»
Бәяләүче сорәү – укучыларнын үзара әңгәмәсендәге каршылыктар, нинди дә булса вакыйгага мөнәсәбәтләр
Практик сорәү – «Без нәрсә эшли алабыз...?» «Сез ничек эшләр иделез...?»
Материалны кайда кулланысыз?»

«Интеллек-карта» Нәтижәле алым

"mind maps"
"mind" означает "ум" + слово "maps" — "карты" = "карты ума"
"хәтер картасы"
"акыл картасы"
"менталь карта"

Иңлиз психологы
Тони Бьюзен:
«Интеллек-карта – мағлұматны графика ярдәмендә тасвирлау технологиясе»

Функциональ грамоталылыкны формалаштыру

«Күчүтәндә»

«Күл белгәе караванда да, аз белгәен, эзләнү орталыгына салу һәм эзләнгән мәдәрә куллар курашу – нә нәһәт шәһәтәвәзәгә һәм нәһәт тәрән һәм гәһәтләвәр»

Татарстан Республикасы Мәктәп Яшьләре Кәһәтләр Бөһәмәтәшләре

«Лекция»

Татарстан Республикасы Мәктәп Яшьләре Кәһәтләр Бөһәмәтәшләре «Мәктәп»

«Инженерия үрта гомүмий бәләм мәктәбе»

Информационь бәләмлә өчен

Беләм, бәләм, бәләм	Бу мөнә	Мин бу фикер белән	Күрәк бәләм килә
+	-	-	?

Инсерт

Инсерт

Юл	ДИАМОНД	Исем
2	2- сыңфат (1 юла)	2- сыңфат (1 юла)
3	3 - фийль (1 юла)	3 - фийль (1 юла)
4	4 сүз: 2 сә - 1 юл, 2 сә - 7 юл	4 – исем (ассоциация)
5	3 - фийль (7 юла)	3 - фийль (7 юла)
6	2- сыңфат (7 юла)	2- сыңфат (антитеза 2 юла)
7	Бәләмчә юлга калма – каршы исем	Бәләмчә юлга калма – каршы исем

